

การประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE
เพื่อการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน
กรณีศึกษาพื้นที่นำร่อง 8 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่

An Evaluation of the Economic and Social Returns of the ADVOCATE
Project: Enhancing Local Government Personnel Skills and Elderly Quality of
Life in Eight Pilot Areas of Chiang Mai Province

อภิญญา ศรีเงินยวง^{1*}

Apinya Sringenyong¹

¹วิทยาลัยการศึกษาดูแลชีวิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; School of Lifelong Education, Chiang Mai University,
Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : apinyasringenyong@gmail.com

DOI : 10.65205/jasru.2025. 3154

Received : October 24, 2025; Revised : December 24, 2025; Accepted : December 25, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน และ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในระดับชุมชน การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำชุมชน และผู้สูงอายุ จำนวน 400 คน จากพื้นที่นำร่อง 8 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ ขณะที่การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การคัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และแกนนำผู้สูงอายุ จำนวน 30 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามประเมินทักษะบุคลากรและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน และการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) โครงการ ADVOCATE สามารถสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าอัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) เท่ากับ 2.27 ต่อ 1 สะท้อนถึงความคุ้มค่าของการลงทุนในการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่น และ 2) การพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นด้านการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในระดับชุมชน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทุนมนุษย์ภาครัฐท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงการพัฒนาองค์กรกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและทุนทางสังคมของผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ และสามารถใช้เป็นฐานหลักฐานเชิงนโยบายในการออกแบบและขยายผลโครงการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ (Keywords) : ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน, การพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่น, คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

Citation : Sringenyong., A. (2025). An Evaluation of the Economic and Social Returns of the ADVOCATE Project:

Enhancing Local Government Personnel Skills and Elderly Quality of Life in Eight Pilot Areas of Chiang Mai Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(6), 121-134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025. 3154>

Abstract

This study aims to, 1) evaluate the economic and social returns of the ADVOCATE Project, a local government personnel skill development program designed to enhance the quality of life of older persons in communities, and 2) analyze the relationship between local government personnel skill development and the quality of life and community participation of older persons. A mixed-methods research design was employed. Quantitative data were collected from 400 respondents, including local government personnel, community leaders, and older persons, across eight pilot areas in Chiang Mai Province. Qualitative data were obtained through purposive sampling of 30 key informants, comprising local administrators, project officers, and elderly community leaders. Research instruments included questionnaires assessing personnel skills and elderly quality of life, in-depth interviews, and focus group discussions. Quantitative data were analyzed using descriptive and inferential statistics, along with Social Return on Investment (SROI) analysis, while qualitative data were analyzed using descriptive content analysis.

The findings reveal that, 1) the ADVOCATE Project generated significant economic and social returns, with a Social Return on Investment (SROI) ratio of 2.27:1, indicating that investment in local government personnel skill development yields substantial social value; and 2) the development of local government personnel skills in communication, analytical thinking, creative thinking, and management demonstrated a statistically significant positive relationship with both the quality of life and community participation of older persons. These results suggest that investment in local public-sector human capital functions as a critical mechanism linking organizational capacity enhancement with improved quality of life and social capital among older persons. The study provides empirical evidence to support policy-oriented decision-making and the scalable application of integrated skill development programs for aging societies at the local level.

Keywords : Social Return on Investment, Local Government Personnel Skill Development, Quality of Life of Older Persons

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ซึ่งคาดว่าภายในปี พ.ศ. 2578 จะมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด ทำให้ภาครัฐต้องเผชิญกับความท้าทายด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในมิติของแรงงาน การบริโภค สุขภาพ และสวัสดิการ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2557; อนันต์ อนันตกุล, 2560) การดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงไม่ใช่เพียงประเด็นทางสังคม แต่ยังเป็นโจทย์ทางเศรษฐศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลได้ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้สูงอายุผ่านการจัดบริการ การส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า แต่การดำเนินงานดังกล่าวต้องพึ่งพาศักยภาพของ

Citation : การประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE เพื่อการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่นำร่อง 8 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(6), 121-1134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3254>

บุคลากรท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การบริหารจัดการ และการออกแบบ โครงการอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาทักษะบุคลากรจึงถือเป็นการลงทุนในทุนมนุษย์ภาครัฐท้องถิ่นที่สามารถสร้างผลตอบแทนทั้งเชิงเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว (ชิตชนก พวงเพ็ชร, 2567)

โครงการ ADVOCATE ซึ่งดำเนินการในปี 2566–2567 จึงถูกพัฒนาเพื่อยกระดับ Soft Skills และ Management Skills ของบุคลากรท้องถิ่น 8 พื้นที่นำร่อง ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัดและผู้สูงอายุ จำนวน 400 คน จากพื้นที่เดียวกัน ผ่านกระบวนการ Blended Learning และ Workshop-based Training เพื่อให้บุคลากรสามารถออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทนากร ศรีก่อ, 2564) การพัฒนาทักษะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความสำคัญของแนวคิด เศรษฐศาสตร์การลงทุนทางสังคมที่เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้ผลลัพธ์เชิงคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และเศรษฐกิจฐานรากเกิดขึ้นจริงในระดับพื้นที่ (พระครูใบฎีกาอภิชาติ พรสุทธิชัยพงศ์, 2563) แม้งานวิจัยด้านพัฒนาทุนมนุษย์ในภาครัฐท้องถิ่นจะเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยังเน้นเพียงการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรหรือความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม โดยขาดการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ของการพัฒนาทักษะในระดับชุมชน (ชิตชนก พวงเพ็ชร, 2567) โครงการ ADVOCATE ได้เติมเต็มช่องว่างนี้โดยเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ของบุคลากรกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผ่านตัวชี้วัด Active Ageing Index (AAI) และผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจในรูปของรายได้จากผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงการคำนวณมูลค่าผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน ซึ่งเป็นกรอบวิเคราะห์ที่ประเมินความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจและสังคมของโครงการภาครัฐ

จากผลการประเมินพบว่า โครงการ ADVOCATE สร้างรายได้รวมให้แก่ชุมชนกว่า 695,932 บาท ภายในระยะเวลา 1 ปี มีค่าผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน SROI เท่ากับ 2.27 ภายใต้ข้อถดถอยลด 2.85 ซึ่งหมายความว่าการลงทุนทุก 1 บาท สร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมได้เท่ากับ 2.27 บาท ผลลัพธ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะของบุคลากรท้องถิ่นสามารถเพิ่มผลิตภาพการทำงานและสร้างการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนได้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร การคิดเชิงวิพากษ์ การคิดสร้างสรรค์ และการจัดการ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่เชื่อมโยงกับการบริหารจัดการโครงการผู้สูงอายุและการสร้างนวัตกรรมสังคมในพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566) แนวคิดนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Marin-Zapata, S. I. (2022) ที่ชี้ว่า Soft Skills มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนานวัตกรรมการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมทางสังคมในระดับองค์กร ซึ่งสามารถต่อยอดไปสู่ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจในระดับมหภาคได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักของการวิจัยในประเด็นนี้คือการขาดหลักฐานเชิงเศรษฐศาสตร์ และเชิงกลไกที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ ในเชิงเศรษฐศาสตร์จุลภาคยังไม่ปรากฏการวัดผลลัพธ์เชิงรายได้ การสร้างงาน หรือมูลค่าเพิ่มในระดับชุมชนที่เชื่อมโยงโดยตรงกับสมรรถนะของบุคลากร ในขณะที่เชิงสังคมศาสตร์การบริหารยังขาดความเข้าใจว่าทักษะที่ได้รับการพัฒนา

จากที่กล่าวถึงความสำคัญและปัญหาของการวิจัยข้างต้น จึงทำให้สนใจที่จะศึกษาเรื่อง การประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน โดยมุ่งตอบคำถามสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) ประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE ในการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในระดับชุมชน การตอบคำถามดังกล่าวไม่เพียงช่วยยืนยันความคุ้มค่าการลงทุนทางสังคม แต่ยัง

Citation : Sringeriyoung., A. (2025). An Evaluation of the Economic and Social Returns of the ADVOCATE Project:

Enhancing Local Government Personnel Skills and Elderly Quality of Life in Eight Pilot Areas of Chiang Mai Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(6), 121-134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3154>

ช่วยเสนอแนวทางเชิงนโยบายให้กับภาครัฐท้องถิ่นในการจัดลำดับความสำคัญของงบประมาณการฝึกอบรมบุคลากรและการพัฒนากลไกชุมชนสูงวัยในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE ในการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในชุมชน
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในระดับชุมชน

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคม

แนวคิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคม มีรากฐานจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ (Welfare Economics) ที่เน้นความคุ้มค่าเชิงทรัพยากร โดยพิจารณาทั้งผลประโยชน์ทางการเงินและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของสังคม (Graaff, J. D. V., 1968) แนวคิดนี้พัฒนาไปสู่การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ และการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (Social Return on Investment: SROI) ซึ่งแปลงผลลัพธ์ทางสังคม เช่น สุขภาวะหรือความเข้มแข็งของชุมชน ให้เป็นมูลค่าเชิงเศรษฐกิจ (Maldonado, M., & Corbey, M., 2016) ยังเน้นว่าการลงทุนในทุนมนุษย์ เช่น การพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ มีผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวสูงกว่าการลงทุนทางกายภาพทั่วไป ในขณะที่จันทรทิพย์ ไพเพอร์ (2564) และ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2540) เสนอว่าการประเมินผลตอบแทนทางสังคมไม่เพียงเป็นเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ แต่ยังเป็นกลไกเชิงนโยบายที่ช่วยสะท้อนคุณค่าของโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทุนสังคมอย่างยั่งยืน

แนวคิดการประเมินผลตอบแทนทางสังคม

แนวคิดการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (Social Return on Investment: SROI) เป็นกรอบการประเมินเชิงเศรษฐศาสตร์และสังคมที่พัฒนาขึ้นเพื่อวัดคุณค่าทางสังคมของโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่สามารถสะท้อนผ่านมูลค่าทางการเงินโดยตรง โดยมีรากฐานจากการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ และแนวคิดการลงทุนทางสังคม ซึ่งมุ่งแปลงผลลัพธ์ทางสังคม เช่น คุณภาพชีวิต ความเข้มแข็งของชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สามารถเปรียบเทียบได้อย่างเป็นระบบ Maldonado, M., & Corbey, M. (2016) อธิบายว่า SROI เป็นเครื่องมือที่เชื่อมโยงกิจกรรมของโครงการกับผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยยึดหลักความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความสามารถในการตรวจสอบ แนวคิดนี้ช่วยให้การประเมินโครงการสาธารณะก้าวข้ามการวัดผลเชิงผลผลิตไปสู่การวัดผลเชิงผลลัพธ์และผลกระทบอย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน Watson, K. J., & Whitley, T. (2017) เห็นว่า SROI เป็นกรอบคิดเชิงนโยบายที่สนับสนุนการตัดสินใจบนฐานหลักฐาน และช่วยสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างการลงทุนในทุนมนุษย์ ทุนสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตในระยะยาว ทำให้ SROI เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการประเมินโครงการพัฒนาทักษะบุคลากรและการพัฒนาชุมชนในระดับท้องถิ่น

Citation : การประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE เพื่อการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วน

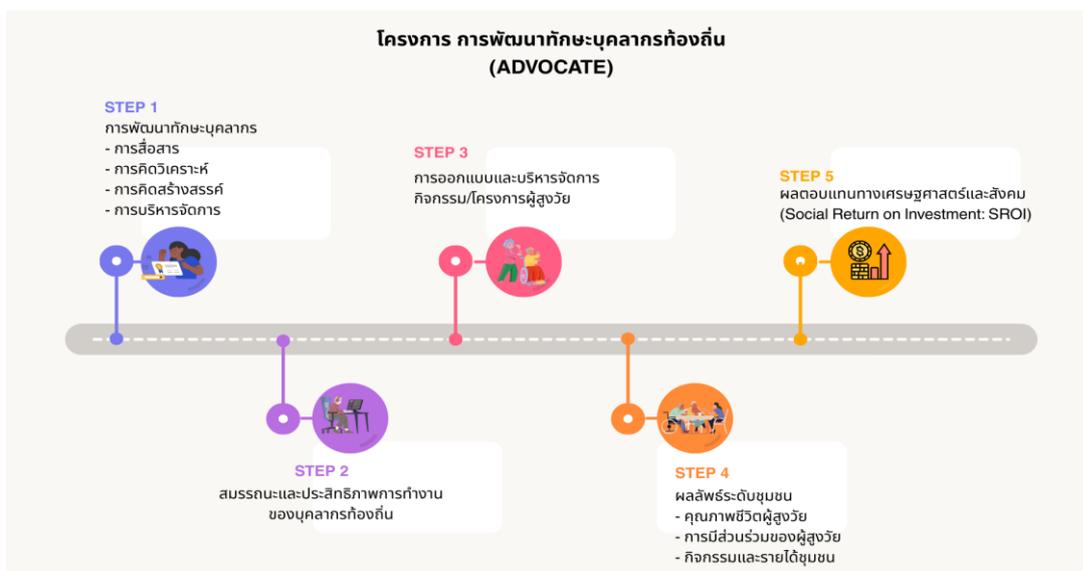
ท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่นำร่อง 8 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(6), 121-1134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3254>

แนวคิดด้านการพัฒนาทุนมนุษย์และทักษะบุคลากรภาครัฐท้องถิ่น

แนวคิดการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital Development) มีรากฐานจากเศรษฐศาสตร์การพัฒนาและเศรษฐศาสตร์แรงงาน โดยมองว่าความรู้ ทักษะ และความสามารถของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรและสังคม Son, H. H. (2010) เสนอว่าการลงทุนด้านการศึกษาและการพัฒนาทักษะเป็นการลงทุนระยะยาวที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนทั้งในระดับปัจเจก องค์กร และระบบเศรษฐกิจ แนวคิดดังกล่าวถูกนำมาประยุกต์ใช้ในภาครัฐผ่านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นซึ่งเผชิญปัญหาที่ซับซ้อนและหลากหลายตามบริบทพื้นที่ (Hareebin, Y. (2020) ชี้ว่าทุนมนุษย์และทุนสังคมเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการภาครัฐกับผลลัพธ์ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่น โดยเฉพาะทักษะอ่อน เช่น การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการบริหารจัดการ จึงมีบทบาทสำคัญต่อการออกแบบนโยบายและโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเสริมสร้างนวัตกรรมทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน และความยั่งยืนของการพัฒนาท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดนี้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้โครงการ ADVOCATE กับสมรรถนะการทำงานขององค์กรและผลลัพธ์ในระดับชุมชน โดยการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและการบริหารจัดการโครงการผู้สูงวัย ซึ่งนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในชุมชน ทั้งนี้ กรอบแนวคิดดังกล่าวประเมินความคุ้มค่าของโครงการผ่านการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมด้วยแนวคิด Social Return on Investment (SROI) ในพื้นที่นำร่อง 8 แห่ง จังหวัดเชียงใหม่ ดังกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Citation : Sringeryoung., A. (2025). An Evaluation of the Economic and Social Returns of the ADVOCATE Project:

Enhancing Local Government Personnel Skills and Elderly Quality of Life in Eight Pilot Areas of Chiang Mai Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(6), 121-134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3154>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน เพื่อให้สามารถประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE ได้อย่างรอบด้าน ทั้งในเชิงตัวเลขและเชิงอธิบายเชิงกลไก การวิจัยเชิงปริมาณมุ่งประเมินผลลัพธ์ของการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผลที่เกิดขึ้นต่อคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในชุมชน รวมถึงการคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งอธิบายกระบวนการและกลไกการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ผ่านมุมมองของผู้บริหารท้องถิ่น บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และผู้สูงวัยในพื้นที่นำร่อง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ADVOCATE และปฏิบัติงานด้านผู้สูงวัยในพื้นที่นำร่อง 8 แห่ง และ (2) ผู้สูงวัยในชุมชนซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือผู้สูงวัยจำนวน 400 คน จากพื้นที่นำร่องทั้ง 8 แห่ง คัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ อายุ 60 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ปี และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ส่วนกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ คัดเลือกแบบมีจุดมุ่งหมาย จำนวน 30 คน จากผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และแกนนำผู้สูงวัยที่มีประสบการณ์ร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อสะท้อนมุมมองและประสบการณ์ต่อการพัฒนาทักษะบุคลากรและผลลัพธ์ด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในระดับชุมชน

3. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามประเมินสมรรถนะบุคลากรท้องถิ่นด้านทักษะชีวิตและทักษะการบริหารจัดการ และแบบสอบถามผู้สูงวัยด้านคุณภาพชีวิต การมีส่วนร่วม และ Active Ageing ซึ่งพัฒนาจากการทบทวนเอกสารตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และทดสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (มากกว่า 0.80) ส่วนการประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมใช้กรอบการวิเคราะห์ Social Return on Investment (SROI) เป็นแนวทางการวิเคราะห์ ไม่ถือเป็นเครื่องมือการวิจัยโดยตรง สำหรับเครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม ซึ่งพัฒนาจากกรอบแนวคิดการพัฒนาทุนมนุษย์และการลงทุนทางสังคม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็น 3 ระยะ ได้แก่ (1) ระยะก่อนการพัฒนา (Pre-Training Phase) เก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายได้ และคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms และการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่นำร่องทั้ง 8 แห่ง ระหว่างเดือนมกราคม 2568 (2) ระยะดำเนินการพัฒนา (Training Phase) ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมเรียนรู้แบบผสมผสาน (blended learning) ทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติจริงในพื้นที่ชุมชน โดยจัดกิจกรรมอบรมและการสนทนากลุ่ม ณ พื้นที่นำร่องแต่ละแห่ง ระหว่างเดือนมีนาคม 2568 และ (3) ระยะติดตามผลหลังการพัฒนา (Post-Training Phase) เก็บข้อมูลหลังการดำเนินโครงการ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะบุคลากร ผลิตภาพ การสร้างรายได้ชุมชน และผลตอบแทนทางสังคม ทั้งนี้ การคำนวณผลตอบแทนทาง

Citation : การประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE เพื่อการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่นำร่อง 8 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(6), 121-1134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3254>

สังคมจากการลงทุน (SROI) ใช้ข้อมูลเชิงผลลัพธ์ในช่วงการดำเนินโครงการและประมาณการผลลัพธ์ในระยะเวลา 5 ปี โดยใช้อัตราคิดลดทางเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 2.85 ตามแนวทางการวิเคราะห์โครงการภาครัฐ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กัน โดยข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ รวมถึงการคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน โดยใช้อัตราคิดลดทางเศรษฐศาสตร์ตามแนวทางการวิเคราะห์โครงการภาครัฐ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา จากข้อมูลการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และบันทึกข้อมูลภาคสนาม เพื่ออธิบายกระบวนการดำเนินงาน กลไกการเปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในระดับชุมชน ทั้งนี้ การบูรณาการผลการวิเคราะห์ทั้งสองส่วนช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ของข้อค้นพบของงานวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยการประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE เพื่อการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่นำร่อง 8 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ข้อสรุปดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE ในการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน พบว่า การดำเนินโครงการพัฒนาทักษะชีวิต และทักษะการบริหารจัดการ ภายใต้โครงการ ADVOCATE ในพื้นที่นำร่อง 8 พื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญทั้งในระดับบุคลากร องค์กร และชุมชน โดยสรุปแปรผลสำคัญตามตารางดังต่อไปนี้

Citation : Sringeriyoung., A. (2025). An Evaluation of the Economic and Social Returns of the ADVOCATE Project:

Enhancing Local Government Personnel Skills and Elderly Quality of Life in Eight Pilot Areas of Chiang Mai Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(6), 121-134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3154>

ตารางที่ 1 ผลการประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE

ระดับการวิเคราะห์	ตัวชี้วัดสำคัญ	ค่าเฉลี่ย ก่อนการพัฒนา (X_1)	ค่าเฉลี่ย หลังการพัฒนา (X_2)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความแตกต่าง (ΔX)	ค่าสถิติ t	นัยสำคัญ
ระดับบุคลากร	ทักษะการสื่อสาร	3.20	4.45	0.64	+1.25	9.214	.000**
	การคิดวิเคราะห์และวิพากษ์	3.18	4.42	0.67	+1.24	8.975	.000**
	การคิดสร้างสรรค์	3.27	4.41	0.59	+1.14	8.221	.000**
	การวางแผนและการบริหารจัดการ	3.21	4.48	0.62	+1.27	9.678	.000**
ระดับองค์กร	ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	3.16	4.35	0.68	+1.19	8.457	.000**
	สมรรถนะการบริหารโครงการผู้สูงวัย	3.09	4.31	0.71	+1.22	8.101	.000**
ระดับชุมชน	จำนวนกิจกรรมต่อยอด	-	-	-	44 กิจกรรม	-	-
	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	-	-	-	1,654 คน	-	-
	รายได้รวมจากกิจกรรมชุมชน	-	-	-	695,932 บาท	-	-
ผลตอบแทนทางสังคม	อัตราผลตอบแทน SROI	-	-	-	2.27 : 1	-	-

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าโครงการ ADVOCATE สามารถสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและสมรรถนะการบริหารจัดการโครงการผู้สูงวัยในระดับองค์กร นอกจากนี้ โครงการยังนำไปสู่การเกิดกิจกรรมต่อยอดในระดับชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยและรายได้จากกิจกรรมชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อประเมินผ่านกรอบ Social Return on Investment (SROI) พบว่าโครงการมีค่า SROI เท่ากับ 2.27 ต่อ 1 สะท้อนว่าการลงทุนในการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นมีความคุ้มค่าและสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชนอย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในระดับชุมชน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อแสดงระดับและทิศทางของความสัมพันธ์ในรูปแบบตาราง จากนั้นจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายกลไกและบริบทที่อยู่เบื้องหลังความสัมพันธ์ดังกล่าว การนำเสนอผลทั้งสองส่วนร่วมกันช่วยให้เข้าใจผลลัพธ์ของการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นได้อย่างรอบด้านและเป็นระบบ ซึ่งสรุปผลการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยดังนี้

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัย

ทักษะบุคลากรท้องถิ่น	คุณภาพชีวิตผู้สูงวัย	การมีส่วนร่วมของผู้สูงวัย	ระดับความสัมพันธ์
การสื่อสาร	$r = .62^{**}$	$r = .68^{**}$	สูง
การคิดวิเคราะห์	$r = .59^{**}$	$r = .61^{**}$	ปานกลาง
การคิดสร้างสรรค์	$r = .56^{**}$	$r = .64^{**}$	ปานกลาง
การบริหารจัดการ	$r = .65^{**}$	$r = .71^{**}$	สูง
ทักษะรวม	$r = .67^{**}$	$r = .73^{**}$	สูง

หมายเหตุ: $p < .01$

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ทักษะบุคลากรท้องถิ่นทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในระดับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยเฉพาะทักษะด้านการบริหารจัดการและการสื่อสาร ซึ่งมีระดับความสัมพันธ์สูง สะท้อนว่าการยกระดับทักษะบุคลากรมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างกิจกรรม การมีส่วนร่วม และความเป็นอยู่ของผู้สูงวัยอย่างเป็นระบบ

สำหรับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยผ่านกลไกสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) การเปลี่ยนแปลงบทบาทและสมรรถนะของบุคลากรท้องถิ่น โดยบุคลากรมีความสามารถในการสื่อสาร การวางแผน และการทำงานร่วมกับผู้สูงวัยและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (2) การเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัย โดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงวัยมีบทบาทในการออกแบบและดำเนินกิจกรรม ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและการรวมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง และ (3) ผลลัพธ์เชิงคุณภาพต่อชุมชน ซึ่งสะท้อนผ่านความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้สูงวัย ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีขึ้น และความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงวัย ผลการสังเคราะห์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการภาครัฐกับการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในระดับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มุ่ง ประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า โครงการมีความคุ้มค่าอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่า Social Return on Investment (SROI) เท่ากับ 2.27 ต่อ 1 สะท้อนว่าเงินลงทุนทุก 1 บาทสามารถสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมคืนกลับได้ 2.27 บาท ผลลัพธ์ดังกล่าวอธิบายได้ว่า การพัฒนาทักษะของบุคลากรท้องถิ่นทำให้สมรรถนะการทำงานเชิงระบบดีขึ้น ทั้งการสื่อสารกับผู้สูงวัยและชุมชน การคิดวิเคราะห์ปัญหาเชิงพื้นที่ การออกแบบกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ และการบริหารจัดการโครงการให้เกิดการต่อยอด เมื่อบุคลากรมีขีดความสามารถสูงขึ้น การจัดบริการและกิจกรรมสำหรับผู้สูงวัยจึงมีคุณภาพและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความสูญเปล่า และก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงสังคมที่จับต้องได้ เช่น การมีส่วนร่วมของผู้สูงวัย ความเข้มแข็งของเครือข่าย และการยกระดับความเป็นอยู่ ซึ่งเป็นคุณค่าที่ไม่สะท้อนผ่านตัว

Citation : Sringeriyoung., A. (2025). An Evaluation of the Economic and Social Returns of the ADVOCATE Project:

Enhancing Local Government Personnel Skills and Elderly Quality of Life in Eight Pilot Areas of Chiang Mai Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(6), 121-134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3154>

เงินโดยตรง แต่สามารถแปลงเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจเพื่อประเมินความคุ้มค่าได้ผ่านกรอบ SROI (Maldonado, M., & Corbey, M. (2016) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิด การลงทุนทางสังคม และหลักการประเมินผลกระทบเชิงสังคมที่เน้นการเชื่อมโยงปัจจัยนำเข้า-กิจกรรม-ผลลัพธ์-ผลกระทบ โดยให้ความสำคัญกับมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นหัวใจของ SROI (Millar, R., & Hall, K., 2013) อีกทั้งยังสอดคล้องกับมุมมองทางเศรษฐศาสตร์สวัสดิการที่ชี้ว่าการประเมินความคุ้มค่าของโครงการสาธารณะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ภายนอก และสวัสดิการทางสังคม ไม่จำกัดเพียงผลลัพธ์ทางการเงิน (Purwohedi, U., et al., 2023) นอกจากนี้ ผลที่พบว่าการลงทุนในการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นให้ผลตอบแทนสูง ยังสอดคล้องกับแนวคิดทุนมนุษย์ที่มองว่าการลงทุนในความรู้และทักษะเป็นการลงทุนระยะยาวที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนต่อประสิทธิภาพการทำงานและคุณภาพชีวิตของประชาชน และสอดคล้องกับมุมมองเชิงนโยบายสาธารณะที่เห็นว่าการประเมินผลตอบแทนทางสังคมช่วยสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายบนฐานหลักฐานและการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในโครงการที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำ สรุปเชิงอภิปรายผล จึงกล่าวได้ว่า ค่า SROI ที่อยู่ในระดับสูงของโครงการ ADVOCATE ไม่ได้เกิดจากกิจกรรมพัฒนาเพียงครั้งเดียว แต่เกิดจากการเพิ่มศักยภาพเชิงระบบของบุคลากรท้องถิ่นซึ่งทำให้การจัดบริการผู้สูงวัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น นำไปสู่ผลลัพธ์ทางสังคมและเศรษฐกิจที่ซับซ้อนและต่อเนื่องในระดับชุมชน อันเป็นข้อสนับสนุนเชิงประจักษ์ต่อการลงทุนด้าน การพัฒนาทุนมนุษย์ในภาครัฐท้องถิ่นในฐานะเครื่องมือเชิงนโยบายที่คุ้มค่าและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในระดับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะทักษะด้านการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัย ทั้งในมิติของการเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้สึกเป็นเจ้าของ การสร้างเครือข่ายทางสังคม และการมีบทบาทในกระบวนการชุมชน ผลดังกล่าวสะท้อนว่าการยกระดับทักษะของบุคลากรไม่ได้ส่งผลเฉพาะต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรเท่านั้น แต่ยังเชื่อมโยงโดยตรงกับผลลัพธ์ด้านชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้สูงวัยในพื้นที่ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากบุคลากรท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาทักษะมีความสามารถในการทำงานเชิงสัมพันธ์กับประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะการสื่อสารเชิงเข้าใจ การรับฟัง และการทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเอื้อต่อการออกแบบกิจกรรมและโครงการที่สอดคล้องกับบริบท ความต้องการ และศักยภาพของผู้สูงวัย เมื่อผู้สูงวัยได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการคิด วางแผน และดำเนินกิจกรรม ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความผูกพันกับชุมชน และแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยเชิงคุณภาพสนับสนุนข้อค้นพบดังกล่าว โดยชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของบุคลากรจากการดำเนินงานเชิงสั่งการไปสู่การทำงานเชิงมีส่วนร่วม เป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงการพัฒนาทักษะบุคลากรกับการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในชุมชน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิด การพัฒนาทุนมนุษย์ ซึ่งมองว่าการลงทุนในทักษะและสมรรถนะของบุคลากรสามารถสร้างผลลัพธ์ได้ทั้งในระดับองค์กรและระดับสังคม (Robison, L. J., et al., 2002) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิด ทุนสังคมที่ชี้ว่าความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ และเครือข่ายทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของประชาชน (Schmid, A. A., & Robison, L. J., 1995) นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับกรอบแนวคิด Active Ageing ขององค์การอนามัยโลก ซึ่งเน้นว่าการมีส่วนร่วมทางสังคมและการมีบทบาทในชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงมิติด้านสุขภาพเท่านั้นในเชิงการบริหารจัดการภาครัฐ ผลการศึกษานี้

Citation : การประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE เพื่อการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่นาร่อง 8 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(6), 121-1134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3254>

สอดคล้องกับงานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ที่ชี้ว่าทักษะอ่อนของบุคลากรภาครัฐ เช่น การสื่อสาร การคิดเชิงระบบ และการทำงานร่วมกับประชาชน มีความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิผลของนโยบายและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนั้น ความสัมพันธ์เชิงบวกที่พบในงานวิจัยนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นเป็นกลไกเชิงนโยบายที่ช่วยเชื่อมโยงการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในระดับชุมชนอย่างเป็นระบบ สรุปเชิงอภิปรายผลนี้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นไม่ใช่เพียงเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร แต่เป็นปัจจัยเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการสร้างพื้นที่การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างทุนทางสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ซึ่งสนับสนุนบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะกลไกสำคัญของการพัฒนาชุมชนและสังคมผู้สูงวัยอย่างยั่งยืน

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

งานวิจัยนี้ต่อยอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์การลงทุนทางสังคมและทฤษฎีทุนมนุษย์ โดยยืนยันเชิงประจักษ์ว่าการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงโครงสร้างที่เชื่อมโยงประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐกับผลลัพธ์ด้านคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในระดับชุมชน การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน แสดงให้เห็นว่าทักษะชีวิตและทักษะการบริหารจัดการของบุคลากรเป็นตัวแปรสื่อกลางที่แปลงการลงทุนด้านทุนมนุษย์ให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมที่สามารถวัดผลได้เชิงนโยบาย ทั้งในรูปของมูลค่าผลประโยชน์สุทธิและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพชีวิต งานวิจัยยังนำเสนอโมเดลการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นเชิงบูรณาการ ซึ่งผสมผสานการพัฒนาศมรรถนะ การเรียนรู้แบบผสมผสาน และการประเมินผลตอบแทนทางสังคมเข้าไว้ในกรอบเดียวกัน โมเดลดังกล่าวมีนัยสำคัญเชิงทฤษฎีในการขยายกรอบการวิเคราะห์โครงการสังคมจากการประเมินเชิงผลผลิตไปสู่การประเมินเชิงผลกระทบ และมีนัยเชิงนโยบายในการใช้เป็นฐานหลักฐานสำหรับการออกแบบนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ และการขยายผลโครงการพัฒนาผู้สูงวัยและโครงการสาธารณะในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

Citation : Sringeriyoung., A. (2025). An Evaluation of the Economic and Social Returns of the ADVOCATE Project:

Enhancing Local Government Personnel Skills and Elderly Quality of Life in Eight Pilot Areas of Chiang Mai Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(6), 121-134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3154>

การพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

ภาพที่.2 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1) ข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Recommendations)

จากผลการวิจัยที่พบว่าโครงการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมในระดับสูง หน่วยงานกำหนดนโยบายควรพิจารณาบรรจุการพัฒนาทักษะบุคลากรท้องถิ่นเป็นยุทธศาสตร์หลักในการรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ โดยให้ความสำคัญกับทักษะอ่อน เช่น การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการบริหารจัดการเชิงมีส่วนร่วม ควบคู่กับการใช้กรอบการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) เป็นเครื่องมือสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการจัดสรรงบประมาณ เพื่อสะท้อนความคุ้มค่าของการลงทุนในมิติทางสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเป็นระบบ

2) ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ (Practical Recommendations)

ในเชิงการปฏิบัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาและจัดกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เชื่อมโยงการฝึกอบรมกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ และเปิดโอกาสให้ผู้สูงวัยและชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการออกแบบและดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้ ควรใช้ข้อมูลจากการประเมินผลลัพธ์ของโครงการเป็นฐานในการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงาน เพื่อให้กิจกรรมด้านผู้สูงวัยสามารถตอบสนองต่อบริบทพื้นที่และสร้างผลลัพธ์เชิงคุณภาพได้อย่างยั่งยืน

3) ข้อเสนอเชิงวิชาการ (Academic Recommendations)

ในเชิงวิชาการ การวิจัยในอนาคตควรขยายการศึกษาในลักษณะเชิงเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่หรือรูปแบบการพัฒนาทักษะบุคลากรที่แตกต่างกัน เพื่อยืนยันความสอดคล้องและความทั่วไปของผลการวิจัย

Citation : การประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมของโครงการ ADVOCATE เพื่อการพัฒนาทักษะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่นาร่อง 8 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(6), 121-1134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3254>

นอกจากนี้ ควรพัฒนาการประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์และสังคมให้ครอบคลุมมิติทางสังคมที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ทักษะสังคมและความเข้มแข็งของชุมชน รวมถึงการศึกษาผลกระทบในระยะยาว เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทุนมนุษย์และการลงทุนทางสังคมในบริบทการปกครองท้องถิ่นอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- จันทร์ทิพย์ ไพเพอร์. (2564). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนของ โครงการด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมของ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.). [วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้].
- ชิดชนก พวงเพชร. (2567). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย].
- ทนากร ศรีก้อ. (2564). รูปแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนผู้สูงอายุในยุคนวัตกรรม สร้างสรรค์ โรงเรียนผู้สูงอายุ (ร่วมสมอวิทยา) อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและ นวัตกรรมท้องถิ่น*, 7 (9), 207-220.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2540). เศรษฐศาสตร์สีเขียวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ *สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูใบฎีกาอภิชาติ พรสุทธิชัยพงศ์, พระมหาอนันต์ ศรีชาติ และ พระมหาสุรชัย พุดชู. (2563). *เสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และสร้างความมั่นคงทาง รายได้* [วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2557). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ
- อนันต์ อนันตกุล. (2560). *สังคมสูงวัยความท้าทายประเทศไทย*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา www.royin.go.th/uploads/2017/12. สืบค้น 20 มิถุนายน 2568.
- Graaff, J. D. V. (1968). *Theoretical welfare economics*. Cambridge University Press.
- Hareebin, Y. (2020). Human Capital Development in the Strategy of Innovative Entrepreneurs. *Journal of Applied Economics and Management Strategy*, 7(1), 159–172.
- Hopkins, G., Winrow, E., Davies, C., & Seddon, D. (2023). Beyond social prescribing—The use of social return on investment (SROI) analysis in integrated health and social care interventions in England and Wales: A protocol for a systematic review. *PLoS One*, 18(2), e0277386.
- Maldonado, M., & Corbey, M. (2016). Social Return on Investment (SROI): a review of the technique. *Maandblad Voor Accountancy en Bedrijfseconomie*, 90(3), 79-86.
- Marin-Zapata, S. I., Román-Calderón, J. P., Robledo-Ardila, C., & Jaramillo-Serna, M. A. (2022). Soft skills, do we know what we are talking about?. *Review of managerial science*, 16(4), 969-1000.

Citation : Sringsyoung, A. (2025). An Evaluation of the Economic and Social Returns of the ADVOCATE Project:

Enhancing Local Government Personnel Skills and Elderly Quality of Life in Eight Pilot Areas of Chiang Mai Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(6), 121-134. <https://doi.org/10.65205/jasru.2025.3154>

- Millar, R., & Hall, K. (2013). Social return on investment (SROI) and performance measurement: The opportunities and barriers for social enterprises in health and social care. *Public Management Review*, 15(6), 923-941.
- Purwohedi, U., & Gurd, B. (2019). Using Social Return on Investment (SROI) to measure project impact in local government. *Public Money & Management*, 39(1), 56-63.
- Robison, L. J., Schmid, A. A., & Siles, M. E. (2002). *Is social capital really capital? Review of social economy*, 60(1), 1-21.
- Schmid, A. A., & Robison, L. J. (1995). Applications of social capital theory. *Journal of Agricultural and Applied Economics*, 27(1), 59-66.
- Son, H. H. (2010). Human capital development. *Asian development review*, 27(02), 29-56.
- Watson, K. J., & Whitley, T. (2017). *Applying Social Return on Investment (SROI) to the built environment. Building research & information*, 45(8), 875-891.

